

Statens Planteavlsvforsøg

Meddelelse nr. 1851

88. årgang

6. februar 1986

Udgivet af Statens Planteavlsvudvalg

Institut for Landskabsplanter, Hornum, 9600 Års

Sortsforsøg med 30 sorter af Lave Roser

Ole Nymark Larsen

I fortsættelse af tidligere forsøg er der udført et forsøg omfattende 30 sorter af Lave Roser.

Forsøgsresultaterne er omregnet til værdital, hvor værdital 100 udtrykker et gennemsnit for de deltagende sorter, og hvor sorter med værdital over 100 må betegnes som dyrkningsværdige.

Ud af de 30 sorter, der indgik i forsøget, har 2 gule sorter, 2 laks-orange sorter, 3 lyserøde-røde sorter, og 7 mørkerøde sorter opnået et værdital over 100.

Indledning

Formålet med forsøget har været at finde frem til de sundeste og mest dyrkningsværdige sorter til friland.

Sortsforsøget blev udført ved Institut for Landskabsplanter og Institut for Væksthuskulturer.

Ud over de i tabel 1 anførte 30 sorter, deltog sorterne 'Schneewittchen', 'Nina Weibull'®, 'Tanbeedee' og 'Allgold' i forsøget.

Disse sorter har deltaget i tidligere forsøg, og hovedparten af dem har vist sig at være blandt de mest dyrkningsværdige.

Sorterne var medtaget i forsøget som kontrolsorter, og de blev ved dommerbedømmelserne benyttet som en hjælp ved fastlæggelse af bedømmelsesniveauet.

Metode

Hovedparten af de sorter, der har været med i forsøget, er anskaffet i danske planteskoler som almindelige salgsplanter, første sortering, okuleret på *Rosa multiflora*. For de 12 sorter af udenlandsk oprindelse er grundstammens oprindelse ikke oplyst. Der er således ikke foretaget en opformering på instituttet, men det hjemtagne plantemateriale var meget ensartet, hvilket uden tvivl skyldes, at rosenproduktionen i planteskolerne i vid udstrækning er standardiseret.

Der blev hjemtaget 16 planter af hver sort, og de blev udplantet om foråret i 2 fællesparceller ved hvert forsøgssted, 4 planter pr. parcel, der blev udplantet i kvadrat.

Der er udført registreringer og bedømmelser i første vækstsæson samt i de 2 følgende vækstsæ-

soner. Institutternes personale har udført registreringer af blomstringsperiodernes længde, overvintring og sygdomsangreb. Sygdommene meldug, stråleplet og rust er registreret hver for sig, men er sammenregnet til et delværdital for sundhed. Ved bedømmelser af løvet, væksten, blomsterrigdommen samt nogle af blomstens egenskaber har der medvirket en dommerkomité 3-4 gange hver sommer.

Ved bedømmelserne er der anvendt en karakterskala fra 1-10, hvor 10 betyder det i dyrkningsmæssig henseende bedste, og 1 det dårligste.

Registreringerne af blomstringsperiodens længde er omregnet til karaktertal (1-10), og ud fra disse karakterer, samt de øvrige indsamlede karakterer, er beregnet et gennemsnit, et værdital der er udtryk for sortens samlede dyrkningsværdi, set i forhold til de øvrige sorter.

For at lette overskueligheden er værditalle omregnet til forholdstal i skala fra 0 til 200, hvor værditallet 100 udtrykker en gennemsnitsværdi. Et højt tal betyder en høj dyrkningsværdi. Ved beregning af værditalle er der anvendt forskellige vægte for de forskellige egenskaber, afhængig af egenskabens betydning for den samlede dyrkningsværdi.

Egenskaber som sundhed og overvintring tillægges stor betydning, og derfor er delværditallet for disse egenskaber trukket frem i Meddelelsen, men tallene indgår også i det samlede værdital.

Ved bedømmelserne og forsøgsopgørelsen er der anvendt de samme retningslinier og principper, som ved tidligere sortsforsøg med Lave Roser. (Beretning nr. 940, 1971, fra Statens Planteavlsvforsøg).

Resultater

De vigtigste resultater fra forsøget fremgår af tabel 1.

I *kolonne A* er anført de 30 sorter, som har været med i forsøget, opdelt i farvegrupper.

I *kolonne B* er anført, hvilken klassificeringsgruppe sorterne henføres til. Grupperingen er hovedsageligt baseret på litteraturoplysninger.

I *kolonne C* er angivet en beskrivelse af sorterens blomsterfarve. Sorternes farve er i forsøget

bestemt efter The Royal Horticultural Society's Colour Chart og oversat til dansk af *H. Wanschler*: Blomsterfarvekort, et forenklet farvesprog, 1952.

I *kolonne D* er angivet det samlede værdital for hver sort. Med 159 har 'Meimoré' Chorus opnået det højeste værdital, medens 'Korresia' (N) 'Frisia' med 152 har opnået det næsthøjeste værdital, 'Meilanodin' Paso Doble® ligger med 151 tæt herpå.

Værditallet 100 udtrykker et gennemsnit, og kun sorter med værdital over gennemsnittet kan normalt anbefales, medmindre der ønskes helt specielle egenskaber.

I *kolonne E* og *F* er angivet delværditallet for henholdsvis Institut for Væksthuskulturer og Institut for Landskabsplanter.

I *kolonne G* er opstillet delværditallet for overvintring. Det omfatter ikke nedfrysingsgraden, men kun om planterne har overlevet. Lave tal skyldes altså, at nogle planter er døde i forsøgsperioden.

I *kolonne H* er på tilsvarende måde opstillet delværditallet for den samlede sundhedsregistrering i forsøgsperioden. Det kan bemærkes, at der, som i tidligere forsøg, har vist sig stor forskel på sorterens sygdomsmotagelighed.

Vurdering af resultaterne

Forsøgets resultater fremgår af tabel 1. Ønsker man at finde frem til, hvilke sorter der i forsøget som helhed har opnået de højeste værdier, uanset farve, kan alle værditalle sammenlignes. Oftest har det dog nok mest interesse at finde frem til den bedste sort inden for en bestemt farvegruppe. Dette kan da lettest gøres ved at finde frem til det højeste værdital inden for denne farvegruppe, og derefter se på de øvrige givne oplysninger om sortens navn, farvebeskrivelsen, værdital ved det enkelte forsøgssted samt sortens overvintring og sundhed.

For at finde frem til de mest dyrkningsværdige sorter af de hidtil undersøgte, må man også se på værditalle fra tidligere sortsforsøg. Disse værdital er offentliggjort i Beretning nr. 940 (1971), Beretning nr. 1178 (1974), Meddelelse nr. 1437

Table 1. Samlet værdital og delværdital for sortsforsøg med 30 sorter af Lave Roser.

Farvegruppe/sorter	Klassifiserings-gruppe	Blomsterfarve	Samlet værdital	Institut for Landskabsplanter delværdital	Institut for Væksthuskulturer delværdital	Overvintring delværdital	Sundhed delværdital
A	B	C	D	E	F	G	H
<i>Gule</i>							
'Korresia' (N) Friesia	F	strålende gul	152	152	149	111	162
'Meilimona'	HT	stærk gul	48	51	48	22	69
'Meinerval'							
Sun King®	HT	strålende gul	78	74	83	114	107
'Yellow Belinda'	F	stærk gul	57	56	60	20	57
'Yellow Bird'	HT	strålende gul	119	121	115	106	120
<i>Lyserøde-røde</i>							
'Aquarius'	Gr.	lys purpuragtig rød	89	98	77	127	109
'Carmin Star'	F	livlig lys rød	82	64	103	113	122
'Gondul'	F	livlig lys rød	97	89	105	126	114
'Idun'	F	strålende bleg purpuragtig rød					
			108	105	110	117	100
'Meimoré' Chorus	F	livlig lys rød	159	166	136	126	133
'Skogul'	F	strålende lys purpuragtig rød					
			107	100	112	119	125
'Super Fairlight'	F	livlig lys rød	75	76	74	86	78
<i>Laks-orange</i>							
'Meihud' Ariosa®	HT	dyb rødorange	48	57	43	72	56
'Meilanodin'							
Paso Doble®	F	dyb rødorange	151	144	154	121	124
'Nitouche®	F	livlig stærk rødorange	129	126	130	109	128
'Pitica'	FGr	meget bleg rødorange	53	59	50	23	82
<i>Mørkerød</i>							
'Command Performance'	HT	stærk purpuragtig rød	96	80	103	117	98
'Kamchim' (N) Carlita®	HT	strålende purpuragtig rød	79	88	72	110	54
'Meibinosor' Concertino	F	dyb rød	122	103	140	121	73
'Meigurami'	HT	strålende purpuragtig rød					
			133	144	120	119	136
Coppelia 76®							
'Meihimper'	HT	livlig purpuragtig rød	102	99	103	121	143
'Meipuma' Scherzo	F	livlig rød	105	105	104	111	70
'Meinaregi'							
Romantica 76®	HT	purpuragtig rød	116	120	112	90	96
'Meirov'	Min	dyb purpuragtig rød	79	78	80	55	62
'Meinatac'	HT	strålende purpuragtig rød					
			88	87	90	117	80
Susan Hampshire®							
'Pink Parfait'	Gr.	strålende purpuragtig rød	102	120	87	126	105
'Portrait'	HT	dyb purpuragtig rød	96	97	94	25	104
'Syr'	F	dyb purpuragtig rød	113	112	112	116	146
'Unn'	F	dyb rød	67	52	87	70	62
<i>Lilla</i>							
'Meilancin'							
Charles de Gaulle®	HT	lys purpuragtig violet	75	82	70	119	97

HT = Thehybrid, Gr. = Grandiflora, F = Floribunda og Min. = Miniature.

Disse grupper er beskrevet i Beretning nr. 940, 1971.

(N) = Plantenyhedsbeskyttet i Danmark.

® = Registreret varemærke.

(1978), Meddelelse nr. 1438 (1978), Meddelelse nr. 1739 (1983), Meddelelse nr. 1829 (1985) og Meddelelse nr. 1838 (1985) fra Statens Planteavlsforsøg.

Værditalleene bør dog ikke sammenlignes direkte som »kontante« værdier, idet karaktergivningen foregår ved sammenlignende bedømmelser i hvert forsøg.

For at holde værditalleene på nogenlunde samme niveau som ved tidligere forsøg, medtages

kontrolsorter til sammenligning, og karaktertalene omregnes til forholdstal ud fra standardafvigelsen i forhold til gennemsnittet.

Det fremgår af tabel 1, at der i alle de betydende farvegrupper er sorter med høje værdital. Man kan fremhæve den gule 'Korresia' (N) Friesia, den lyserøde 'Meimoré' Chorus, den laksorange 'Meilanodin' Paso Doble samt den mørkerøde 'Meigutami' Coppelia 76.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1986 105,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 8.000 eksemplarer.